

vil have dem allesammen nedlagte (Tscherning: Ja, Statskolerne!). Ja, men derved kommer man til Spørgsmaalet om, hvorvidt der da derefter vil komme noget Andet og ligesaa Godt i Stedet for. Det er Gjenopstandelsen, den ærede Rigsdagsmand altid trøster os med, men som man ikke godt kan lade sig trøste med. Det er sikkert, at man kan reducere, hvad der er; men det er ikke saa sikkert, at der kommer noget Andet i Stedet for. Naar den ærede Rigsdagsmand siger, at det lærde Skolevæsen, saaledes som det nu er, ikke giver det Udbytte, som han mener, at det skulde give, saa er det meget muligt; derom kunne jo Meningerne være forskellige (Tscherning: Det har jeg ikke sagt!). Saaledes opfattede jeg ham. (Tscherning: Ja, den ærede Minister opfatter altid galt!). Maaskee saa den ærede Rigsdagsmand vil sige mig, hvori jeg har opfattet ham galt; thi jeg gjorde mig virkelig Umage for at opfatte ham rigtigt. Jeg mener, at det er naturligt, at der sættes megen Priis paa en Skole, der er i en saadan blomstrende Tilstand, som netop Tilfældet er med Randers Skole. Jeg veed ikke, hvorledes man vil kunne bortraasonnere det Argument, som deri indeholdes, for at Skolen dog maa erkjendes at være fyldestgjørende til en vis Grad. Naar den ærede Rigsdagsmand siger, at man, hvis man vil gaae ind paa et Forslag, endog saaledes som det er bragt frem af den ærede Rigsdagsmand for Randers (Gstrup), da vil man slaae det aldeles fast, at denne Skole skulde vedblive, saa synes mig dog, at det egentlig ikke er Tilfældet efter Forslaget. Det er jo saa langt fra Tilfældet, at Forslaget endog udtrykkeligt antyder en Nedlæggelse af Skolen, idet det nemlig hedder i Slutningen af Forslaget: „Den nye Skolebygning bliver, i Tilfælde af den lærde Skoles Nedlæggelse, Randers Communes Eiendom“. Forslaget forudsætter altsaa den Mulighed, at der kunde blive Spørgsmaal om Skolens Nedlæggelse, og jeg seer da ikke, hvorfor det ikke selv efter det Standpunkt, hvorpaa den ærede Rigsdagsmand for Holbek staaer, maatte anses for et Gode, da den ærede Rigsdagsmand jo ikke er imod en saadan Skole i og for sig, men blot vil have den nedlagt som Stats-skole, men ikke har Noget imod en ordentlig

Skole, hvor Underviisningen kunde fortsættes paa den anden Dei, som den ærede Rigsdagsmand anseer for den helbigste og hensigtsmæssigste. Jeg indseer ikke, at der i fjerneste Maade skabes nogen Hindring derved, at der nu ved Communens egne Bestræbelser tilveiebringes en god og hensigtsmæssig Skole, da det jo er aldeles aabenbart, — hvis man vil gjøre det senere, — at den rette Dei i saa Henseende er at overdrage Skolen til Communen, idet det jo umuligt kan være. Meningen ganske at ville berøbe Communen en saadan Skole. Naar den ærede Rigsdagsmand har omtalt Forholdene ved Universitetet, saa kan der jo gjerne være forskellige Anser, som kunne gjøres gjældende mod Universitetet; der kan jo være Spørgsmaal om Forandringer i saa Henseende; men dette forekommer mig dog ikke at kunne være afgjørende ved Spørgsmaalet om en enkelt lærd Skoles Tilværelse eller Ikke-Tilværelse som saadan. Jeg kan derfor ikke troe, at man, naar man her er gaaet bort fra at ville tage en Beslutning om Nedlæggelsen af Randers Skole, som jo er Tilfældet, saa skulde have Noget imod, at der ved Communens egne Bestræbelser stiftes, at denne Skole, saavel saalænge den førte sin Tilværelse som Stats-skole, for nu at bruge det Udtryk, som ogsaa, hvis der senere dert skulde foregaae nogen Forandring, havde en hensigtsmæssig og passende Skolebygning istedetfor den i alle Henseender flette, som den nu for Diebliffet har.

Tscherning: For endnu engang at gjentage det, for at det ikke kan være tvivlsomt, saa erklærer jeg herved, at det aldeles ikke er Spørgsmaalet om lærd og ikke lærd Skole, som jeg giver mig af med. Den Skole, som giver et godt Udbytte for de unge Menneffers Underviisning, er mig den bedste, hvad enten den er lærd eller ikke lærd. Det er ikke det, der her ligger for. Jeg har bestræbt mig for og bestræber mig for at faae de nu paa enkelte Steder i stor Maalestof sammenconstruerede lærde Statskoler indskrænkede Stykke for Stykke, siden jeg ikke kan — og om jeg end kunde, ikke engang vilde — gjøre det med dem alle paa eengang.